

ԾՈՐՅԱՎՈՐՈՒՄ ԵՆՔ

ՄԱՐԻՆԱ ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ-ՄՈՍԵՍՈՎԱ. «ԱՄԵՆԱՄԵՇԱՆԱԿԱՆ ՊՈԵԶԻՅԻ ԲՈՒԺԻՉ ՀԱՏԿՈՒԹՅԱՆ ՀԱՎԱՏԱՅՈՂ ԸՆԹԵՐՅՈՂՆ Է»

Թթվիլիսյան հին ու բարի Պլեխանովի պողոտայում (այժմ Դ.Աղմաշեներելի) ծնված մեր հայրենակցուիհին՝ Մարինա Կիրակոսյան-Մոսեսովան, այսօր համացանցի մի հանրահայտ կայքերից մեկում ամենապահանջված հեղինակներից է: Իր ծննդյան օրվա կապակցությանը՝ օգոստոսի 15-ին, սիրված բանաստեղծուիհին ստացավ հայրուրավոր շնորհավորանքներ...

Մարինան ժամանակակից գրական աշխարհում ճանաչված է որպես թթվիլիսից ռուսագիր բանաստեղծ: Նրա չափածոն ավելի քան ընդգրկուն էսեր, բնություն, հայրենիք, մարդկային, բարոյական, կրոնական, քաղաքական փիլիսոփայություն, քայլակներ, առակներ... Իր անվանը կցվում են Վրաստանի գրողների եւ Վրաստանի հայ գրողների միուրիյունների ու Թթվիլիսի Պուշկինյան գրական «Արիոն» ընկերության անդամի, Մոսկվայան «Տայաստանի մոտիվները» 4-րդ միջազգային մրցույթի մրցանակակիր, Տայաստանի մշակույթի նախարարության պատվոգրի, Վրաստանի մշակույթի նախարարության «Խվերիա մրցանակի», «Խլիա ճավճավածելի» հուշամեդալի ասպետուիու եւ այլ ու այլ տիտղոսներ: Նրա չափածոն, տեղ է գտել Մոսկվայում իրատարակված «Տայաստանը բանաստեղծի սրտում» ընտրանիում՝ ռուս, հայ եւ վրաց դասականներ Վալերի Բրյուսովի, Սերգեյ Գորոդեցկու, Եղիշե Չարենցի, Ակալի Շերեթելու, Եվգենի Եվտուշենկոյի, Սիլվա Կապուտիկյանի գործերի կողմին: Վերջերս, ժամանակակից ռուս գրականության զարգացման մեջ ներդրած ավանդի համար, Մոսկվայում նա արժանացավ Դուստուևսկու «Ուսկե մեղալ» գրական մրցանակին:

Եվ այս բոլորը եկավ անսպասելի, առանց նոյնիսկ ակնկալելու... Նշենք, որ իր գրական վաստակի՝ շուրջ տասնյակի հասնող ժողովածուներից, այսօր ցավոք, միայն մեկն է թարգմանվել հայերեն: Գրի խմբագիրն ու կազմողը «Կամուրջ» թարգմանական մատենաշարի հեղինակ, երջանկահիշատակ բանաստեղծուի Անահիտ Բոստանջյանը է: Մարինա Կիրակոսյան-Մոսեսովային հայերեն դրամնող առաջին թարգմանիչը՝ բանաստեղծ, թարգմանիչ, Տայաստանի գրողների միուրիյան անդամ, լրատուի Արա Արքանը, նրա մասին իր հեղինակային խոսքում պետք է խոստովաներ ու բարեկամարար պիտի հորորդեր: «Կարողա, սիրելի ընթերցող, այս գեղեցիկ պոեմին, եւ դու, համոզված եմ, քեզ հոգեհարազատ շատ տողեր կատնես այնտեղ...»:

- «Վրաստանը» ի սրտե շնորհավորում է Ձեզ Ձեր ծննդյան օրվա առթիվ, մեր շատ սիրելի բանաստեղծուի: Եվ տալիս է իր ավանդական առաջին հարցը՝ իմ պետք է սիրում անցկացնել Ձեր ծննդյան օրը:

- Այդ օրը կողքիս պետք է լինի ընտանիքս եւ այն ՎԱՄՏԱԿԻ ԳՆԱԳԱՏՈՒՄ

մարդիկ, ում սիրում, հարգում, վստահում են: Մի խոսքով, ինչպես ասում են, սրտակիցներս:

- Ե՞ր է Մարինա Կիրակոսյան-Մոսեսովա բանաստեղծն իրեն վարձատրված զգում կոչում, պարզեւ ստանալի՞ս:

- Եր իմ ընթերցողը անկեղծ խստովանում է, որ իմ բանաստեղծությունները օգնում են իրեն ապրել...

- Իսկ այդպիսի փաստ երբեւից եղել է:

- Այդ խոստովանությունները շատ են: (Թող ասած անհամեստություն չիամարփի): Նախկին մանկավարժ, 86 տարեկան տիկին Նոննան գրում է. «Ես անհույս հիվանդ է, բայց ոտքի կանգնեցի Ձեր շնորհիվ ինձ բուժեցին՝ սրտի խորքից բխող Ձեր բանաստեղծությունները, եւ ուզում եմ զայ ու շնորհակալություն հայտնել...»: Մոտ օրերս կզնամ տեսության եւ անձամբ շնորհակալություն կհայտնեմ նրան, քանի որ իմ գործի ամենամեծ զնահատականը պոեզիայի բուժիչ հատկությանը հավատացող ընթերցողն է:

- Ջայոնի է, որ Դուք հրապարակվում եք Թթվիլիսի, Երեւանի, Սովորայի, Սանկտ Պետերբուրգի, Թեհրանի, Նյու Յորքի ամանախներում:

- Այդ ուրախությունը, երեւի, Աստված է ինձ պարգևում...

Գիտեմ միայն, որ այդ ալմանախները իրենք են ինձ

առաջարկում տպագրվել, ինչին շնորհակալությամբ համաձայնվում են: Ու այդ երջանկության համար շնորհակալ նակատագրին:

- Ծնվել եք Թթվիլիսիում, գրում եք ռուսերեն. այս համադրությունն ինքնին մի խնդիր է. ինչպիսի՞ն է այդ խնդիրը լուծման Ձեր տարրերակը:

- Մի ժամանակակից ուսւագիտուր ինձ ասաց. «Դուք ինտերնացիոնալ բանաստեղծ եք՝ Ձեր հոգին բոլորին է»: Բայց ես ունեմ իմ պատասխան՝ թեպետ, այն, գրում եմ ռուսերեն, բայց հայի ոգով: Քանի որ ես սուր եմ զգում իմ գեղեցիքը:

Ինչ վերաբերում է համադրությամբ, ապա կարծում եմ մեզանից յուրաքանչյուրին է վիճակված լուծել այդ համադրությունը:

- Մեր փոքրիկ երկրների՝ Դայաստան-Վրաստան հայրենիների Ձեր տեսականը:

- Դայաստանը եւ Վրաստանը՝ որպես համադրության մաս կարուղություններու առաջնային պահակակետեր, արմատներով ծովակեցին միջյանց: Եվ արմատները գալիս են շատ հեռավոր անցյալից: Մեր պատմության օրհասկան ժամերին հաղթել ու վերապետել ենք, երբ մեզք մեջքի դիմադրել ենք մեր թշնամիներին: Ես հավատում եմ մեր հինավորուց ժողովուրդների իմաստությամբ եւ հավատում եմ նաեւ, որ անսասան կպահեն դարերով ամրացած միասնականությունը:

- Ունե՞ք սիրած գիրք, որ կուզենայիք ամեն օր թերթել՝ որպես ուղենիք:

- Սիրած գրքը շատ ունեմ, բայց իմ ամենասիրած հեղինակները Ֆեռնոդ Դուռիդ Դուստուևսկուն են: Նրանց ստեղծագործություններում տեսնում եմ մեր կյանքի ողջ խորըն ու իմաստը: Եվ այդ իմաստը, ըստ այդ տիտան-ների, կյանքի հոգեւոր, բարոյական արժեքներով ապրել եմ:

- Ըստանիքում առաջին հերթին ո՞ւ ինը են կիսվում:

- Թե՛ անձնական, թե՛ կենցաղային ցանկացած հարցում իմ ամենավստահելի խորհրդատուն, ամենահուսալի հենարանը ամուսինս է, որովհետեւ մենք ապրեմ նեկ ամբողջություն ենք եւ իրար գիտենք, ինչպես ասում են, անմնացորդ: Ի դեպ, շուտով կլրանա մեր համատեղ կյանքի հիսուն տարին Ուսկե հարսանիքի մեջ խորհուրդներով լի պահը...

- Ձեր ուղերձը մեզ...

- Սիրո համար է մարդը ստեղծված,

Եվ չկա կոչում բարձր ավելի,

Միայն սիրով է մեր հոգին ծաղկում,

Իսկ միտքն ու սիրով՝ ինաստությամբ լի:

Զրուցեց ԶՈՒԻՒԵՏԱ ԲԱԴԱՅԱՆ

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ԹԱՐԻՆԱՆՈՎԱՆ՝ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ «ԱՄԱԳԴԱՐԻ» ԱՍԴԵ

Օգոստոսի 12-ին Թթվիլիսի Պ.Աղամյանի անվան պետական հայկական դրամատիկական թատրոնում յուրահատուկ եռատոն էր: Աղամյանցիները տոնում էին իրենց ամենաավագ գործընկերուին՝ Սվետլանա Թարինանովայի, ում շատերը ճանաչում են Բեքա ամունով, ծննդյան՝ 85, թատրոնում աշխատանքային գործունեության՝ 60-ամյակներն ու Վրացական թատերական արվեստին նվիրվածության ու տասնամյակների անձնության համար Վրաստանի թատերական գործիների միուրիյան կողմից նրան շնորհված «Ամագդարի» (հայերեն «Կամատակաշատ»)-ի կոչումը:

Բեքան թատրոնի հանդերձապահն է: Թատրոնում պաշտոնապես աշխատում է 1964 թվականից, թեև «ոչ պաշտոնական» տարիների կենսագրությունը 60-ամյա պատմություն ունի: Նրա առաջին մուտքը նշակալության այս պատմական օջախ այն ժամանական ժամանակական օջախն է առաջին դրամատիկական արժեքավոր նշանակություն ունեցուիլությունը համար Վրաստանի թատերական գործիների միուրիյան պատմության աշխատող մայոր վաստառող էր, եւ դատերը նմուրեց թատրոն հասցեները:

- Այդ էր ու այդ, - ասում է տիկին Սվետլանան, - եկա, ու այլեւս բաց չըրդեցին: Ակզրում աշխատեցի հաշվապահությունուն, հետո՝ պարեստ եւ նոր միայն համար աշխատապահ: Աղամյանցիների քանի՛-քանի սերունեն ընդունեցի, հագործեցի-կապցրեցի, «քեմ հանեցի»... ճանապարհեցի:

Իմ աշքի առաջ թատրոն եկան ու կայացան շատ-շատ դերասաններ, այդ թվում՝ մեր սիրելի Արմեն Բայանդուրյանը, ում խորապես շնորհակալ եմ այս գնահատանքի արժեքում արժեքավոր մարդկան կողմից շնորհանքները:

...Թատրոնի շենքից դուրս եկա, երբ 80

